I.

DISCURSUS JURIDICUS
De
ACQVIRENDO RERUM DOMINIO
ex jure Gentium;

Cujus subjectas adsertiones,

Favente SS. Triade,

Suffragante Magnifico & Nobilissimo JCTORUM Ordine in illustri LL. Nutrice Salana,

MODERATORE

VIRO Magnifico, Nobilissimo, Amplissimo & Consultissimo,

DN. CHRISTOPHORO-PHILIPPO Richtern/ JCto, Comit. Palat. Cæsareo, Codicis Prof. publico celebratissimo, Consiliario Saxonico, Facultatis Juridicæ Seniore, Curiæ Provincialis & Scabinatûs Adsessore gravissimo, Præceptore, Patrono ac Promotore suo devoto observantiæ cultu ætatem colendissimo,

In Auditorio Juridico

publicè ventilandas exponit

JOHANN-JACOBUS Schnürer/ Zittanus, Autor-Respondens.

Ad d. 15. Maij, horis promeridianis.

JENÆ

Excudebat JOHANN. NISIUS,

ANNO clɔ Iɔ c LII.

VIRIS

Magnificis, Nobilissimis, Amplissimis, Consultissimis, Clarissimis, Prudentissimis, Spectatissimis & Doctissimis,

DOMINIS

CONSULIBUS, SYNDICO, PRÆTORIBUS, & SENATORIBUS

Inclutæ ZITTAVIENSIUM Reipublicæ meritissimis, Patribus Patriæ laudatissimis,

Dnn. Mecænatibus, Patronis, ac Promotoribus æterno observantiæ cultu singulariter colendis, devenerandis,

Hanc gratissimæ mentis indicinam in fanum VESTRÆ Venerationis peraugustum, cum arrhâ suæ subjectionis religiosè depositâ officiosissimè suspendit

JOHANN-JACOBUS SCHNÜRERUS,
Autor & Respondens.

Jova Juva Studium!

PRÆLIMINARIA.

SApiens antiquitas Mercurio insimul & Minervæ aram, quam dicebat Hermathenam, erexit communem; ad cujus limen victimis nisi singulariter electis nemini fas erat accedere. Idem & mihi impræsentiarum aucupandum duxi, dum Themistā, cui hactenus dedi sacramentum, quopiā hostimento expiare præmeditor. Unde diu quoque animi pendulus fui, quodnam præ reliquis seligerem libamentum hujusmodi Divâ apprimè dignū. Tandem vel ex sexcentis aliis propter insignem ejus gravitatem, dicam an subtilitatem? placuit materia DOMINII. Sit igitur hæc victima, quâ tantam Divam adorare in animo; non eâ quâ debeo sed pro virili quâ potero veneratione religiosâ. Exinde tamen non est (palam denuncio) ut quispiam delicatior ἡδυμελείδιον aliquid in arce Palladis meritò locandū à me jam expectet; nec styli calamistros aut mellitos verborū globulos hîc loci quærat: delitiosas Venerum struices nō appono; nec si vellem & possem. Unde quoq; faciliùs mihi præspero veniam, si fortean alicubi cum Homero videar dormitâsse; præsertim cum uno propemodum tempore sudare & ἀμφιδρόμια currere coactus. Sed quicquid est, ad capita rerum pervenio; sit igitur, auspicante Deo-homine, feliciter

POSITIO I.

Materiam *Dominii* ratione ordinis (a) dispescituri sumus in tractationem proæmialem & essentialem (b): illa in vocis (c) hæc in rei contemplatione consistit (d).

(a) Ne lembus noster Euxinum juris pontum trajiciens turbine diffusionis exagitetur, multò vigilantiùs pixidula nautica nobis erit observanda; quæ impræsentiarum esto *certa progrediendi methodus*. Est namq; illa fidentissimus Entium magister, teste Philosopho *8. Phys. 1. t. 15. & 6. Top. 4.* ibiq; *Jac. Schegk.* Unde haud immeritò nonnullis doctrina sine ordine similis corpori mente vacuo; uti enim corpus inutile terræ pondus, nisi regatur mente: Sic doctrina citra ordinem rudis indigestaq; moles. *Jung. Zabar. 1. de meth. 1. Neldel in op. posth. disp. de ord. doctr. in disc.*

(b) Cum in omni scientiarum genere, etiam ignobili, duo sese offerant, quorum alterum παιδεία, alterum τοῦ πράγματος ἐπιστήμη dicatur *Aristoteli 1. de part. an. 1.* non sine causâ Peripateticis hæcce distinctio remansit. *Zab. 2. Metaph. 4.* quam & nos tumultuariè jam convellere nolumus.

(c) de quâ *th. subseq. 2.* (d) à *th. 3. usq; ad fin.*

II. Vocem contemplamur vel etymologicè (a) vel homonymicè (b) vel synonymicè. (c)

(a) Cum secundũ illud πολυθρύλλητον nemo intelligat quid rei, nisi priùs quid nominis; *vid. Arist. 1. de interpr.* ubi vocem dicit σημεῖον καὶ σύμβολον τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθημάτων, & *1. post. anal. 1.* unde & hic nominalem derivationẽ præmittimus. Deducit a. cõmunis Dd. Schola *dominium à domino: Gadd. disp. Jur. p. III. d. 3. th. 2.* quem dictum volunt à domo (licet dissent. *Pyrrh. Perott. Cornuc. p. 144. lin. 33.*) cujus rationem bifariàm reddit *Wesenb. π. h. t. n. 2.* aliam tamen affert *Vacon à Vac. 1. Declar. jur. 43. n. 6.* Nonnulli derivant à δομάω, subjicio. *Tholos. 1. synt. jur. un. 12. n. 2.* proptereà quòd nomen *domus*, sit græcum, annotante *Varrone 5. de lingv. lat.* descendatq; δόμος à δέμω, quod Latinis est extruo, ædifico. Alii deniquè aliter, ut videre est apud *Hillig. Don. Enucl 9. Comm. 8. A. Corn. Brederod. & Calvin. in Lexic. hic.* quæ laboriosè jam transcribere non libet, ne quis fortean L. Attiniâ nobis ista condicat.

(b) Πολυσημασίαν facilè remoram imponere discentibus in aprico est; *vid. Arist. 1. de Cœlo 2. & 2. Top. 8.* Ibiq; *Schegk. p. 98.* Ne igitur & nos cavam feramus Arabiam, eam quoq; excutiemus.

Su-

Sumitur autem vocabulum *dominii* in sensu juridico vel (1.) *generalissimè* pro omni jure in re & ad rem; unde & obligationis dominium constituit *Wegner. ad J. D. 4. th. 2. h. t. Add. l. 22 & 23. C. de procur.* (2.) *Specialiùs* pro jure in re constituto: ita hereditas dicitur dominium. *l. 19. §. 3. de castr. pec.* & heres dominus. *l. 1. de succ. edict. l. 48. de her. inst.* Unde & Nostris erblich idem quod eigenthümlich / *vid. Wehn. obs. pr. verb* erblich. (3.) *Specialissimè* (quæ acceptio hujus loci) pro certâ juris in re, à reliquis distincta, specie. *l. 13. §. 1. de damn. infec. & C. de judic.* Atque h. m. aliud est dominium, aliud jus hereditarium (quod imprudenter *Bach.* vocat commentum & Chimæram in aëre volitantem *in Not. ad Wes. de hered. pet. n. 2.*) *l. 37. de acq. her. l. 4. pr. comm. divid. Arn. ab Haersolt in advers. de action. p. II. a. 10. n. 4. & 7.* & Usufructuarius Dominus negatur, *l. 1. §. 2. ad SCt. Silan. l. 25. de V. S. Jung. CL. Dn. D. Hahn. in differt. (edit. poster.) de jure rer. th. 36. & anim. ad Sutb. d. 4. num. 4.*

(c) Subsequitur SYNONYMIA, quæ spectat ad περὶ τῶν πλειόνων ὀνομάτων. *Arist. 2. post. anal. 1. Scherb. de Diff. defin. th. 49.* Dicitur verò *dominium* in nostrâ acceptione interdum PROPRIETAS (vocabulo generaliter sumpto) *§. 44. & 45. de R. D. l. 91. §. 6. & 7. l. 13. l. 36. h. t.* DOMINIUM PROPRIETATIS. *l. 46. §. 1. l. 74. de furt. l. 4. C. de prob.* PROPRIUM. *l. 28. h. t. l. 10. C. de ædif. priv.* it. JUS DOMINII. *t. t. ff. de jur. dom. imp. Dn. Hahn. d. l.* Germanis, das Eigenthum / die eigenthümliche Gerechtigkeit / *Wehn. d. obs. verb.* eigen / *& Besold. th. pr. eod.*

III. Definitur (a) dominium à variis variè. (b) Nos breviter ita: est jus (c) quo res corporalis (d) nobis est propria (e).

(a) Fuit ὀνοματολογία (τὸ τί σημαίνει τοὔνομα potissimùm explicans. *Arist. 2. post. an. 7. & 10*) sequitur πραγματολογία (τὸ τί εἶναι σημαίνων h. e. rei essentiam exprimens. *1. Top. 4. ibid. Schegk.*) in qua tota subsequens nostra tractatio circa partes sui constitutivas præprimis erit occupata. *Vid. Neld. d. disp. p. 226. & 243. Bruno Beccer. disp. de defin. th. 1. & 40.*

(b) Quarum catalogum texit prolixum. recensens Dd. defini-

finitiones *Forst. tr. de domin. c. 4. per tot.* quæ tamen omnes vel formâ specificâ vel objecto adæquato destituuntur.

(c) Ut accurata nobis sit definitio (quales omninò & nostra habet Jurisprudentia; dissent. *Bach. ad I de tutel.* qui tamen suo seipsum jugulat gladio, per ea quæ habet *Arist. 1. Top. 5. & Du Trieu tr. 2. p. 2. c. 1. a. 1.*) genus proximum censemus esse *jus*, non quod eo denotemus facultatem tantùm, ut facit *Tholos. 1. Synt. 12. n. 3.* nec causam efficientem, ex qua vel propter quam res propria est, ut putat *Gædd. ad l. 47. de V. S.* Sed illud ipsum jus propter quod res nostra est & quidem in re constitutum, juxta *l. 3. C. de præscr. 30. ann. junctâ l. 13. §. 1. l. 19. de damn. inf. rubr. C. de jur. dom. imp.*

(d) Dissensionis serram quàm maximè reciprocant Dd. *an & rei incorporalis sit dominium?* Pars enim affirmant; pars etiam negant, uti sunt *Hillig. cum Don. 9. comm. 8. Ludw. disp. Inst. 4. th. 3. Tim. Fab. ann. d. 12. th. 1.* noviter *Dn. Greg. Bicc. de poss. duor. q. 8. n. 1* aliique, quibus etiam meum, ut vides album addidi; ideò potissimùm, quia rerũ incorporalium tantùm ista est vindicatio, quę cæteris in rem actionibus opponitur & ab iisdem formaliter differt. *§. 1. & 2. J. de action. l. 4. pr. comm. div. l. 56. & t. t. de R. V.* E. & dominium quod illius causa est *l. 23. eod.* non nisi corporalium esse rerum, necessum est. *§. 41. I. de R. D.* Facit, quod ipsa corpora naturalia primò & principaliter sic haberi queant, ut sint in arbitrio possidentis & ipsorum proprietas penes aliquem sit vel non sit, ut disputat Philosophus *1. Rhet. 5.* utpote sui naturâ ad varias utilitates comparatorum. Contra verò res incorporales saltem sunt qualitates, quas circa corpora naturalia leges produxêre & in corporis accidentibus tantùm consistentia, adeoq; substantiam ipsam minimè afficientia. *Dn. Hahn. cit. l.* Plura non adduco; cum facilè apud ipsos, quos allegavi, ὁμοψήφȣς ea globatim invenias; nec *Dissent.* argumenta, ut chartæ parcam, hîc examino, ea conflictui reservaturus: unicum tantùm quod *Bach. ad Tr. h. th. 1.* videtur princeps, attingã, quia res incorporales quoq; præcedente justâ causâ possint tradi *l. 3. §. 2. de act. em. Sed* ℞. ad Maj. limitando: Q. res præcedente justâ causâ dominii translativâ traditur, & est corporalis, illius etiam est dominiũ; jam sic neg. Min. Cætera, quæ possunt objici, Sulpitiæ Poëtriæ verbo constanter omitto.

(e) In

(c) In quo verbo differentia specifica consistit, quia hoc solum ex cæteris juribus in re est comparatum in rei s. corporis ipsius (naturalis) substantiam, dum rem ita afficit, ut si velit Dominus non modò de eâ liberè & plenariè possit disponere, alienando quoque; sed & vindicare eam à quovis possessore. *l. 13. d. R. V. & passim.* Atque hoc est, quod eleganter dicit *Arist. d. 1. Rhet. 5.* proprietatem esse, cum penes nos est extremum, jus alienandi, juxta *Ant. Riccob. ib. in Not. Add. G. Icken. in præl. ad t. de R. D. n. 41.* qui tamen *n. 42.* inter *liberè* & *ex arbitrio* disponere nimis subtiliter videtur distingvere.

IV. Dividimus (a) id in verum & fictum (b) in plenum & minus-plenum (c). Non in juris & rei (d).

(a) Hæ tamen divisiones ἀκριβῶς loquendo non tàm *specie* quàm *gradu* differre videntur, cum dominiũ in jure nostro sit unicum, ut rectè olim statuit Doctor quidam Aurelianẽsis, referente *Br. in l 17. §. 1. de acq poss.* quem insequutus post alios *Tr. vol. 1. d. 15. th. 1. G.* Ante Justinianum quidem erat duplex: *naturale & civile*, quorum illud rei χρῆσιν, unde Dominus bonitarius; hoc κτῆσιν cõstituebat, unde Dominus quiritarius; de quibus præter *Ulpian. fr. t. 9. t 1 §. 16. t. 19. §. pen. vid Ravard. l 2. sing. ad LL. XII. tabb. c. 16. & Briss. 4. Select. antiq. 22* Hanc tamen divisionem sustulit Imp. *t. C. de nudo jur. Quir. toll ibiq; Cujac Henr Zoës d. t n. 4.*

(b) Dominium *verum* est, quod verè est acquisitum, jure vel Gentium vel Civili. *§. 11 J. d. R D. Fictum* (alias *præsumptum*) est, quod reverà non est, sed æquitate svadente à prætore fingitur; (istæ tamen fictiones à mendaciis longissimè differunt. *Mastert. de justit. LL. Rom. l. 2. dub. 59.*) & hoc quidem dupliciter: (1.) *positive* qs. acquisitum, quod tamen reverà acquisitum non est. *§. 3. I de action.* (2.) *negative* qs. non amissum, quod tamen amissum est. *d. §. 3. & seqq Bach. de action. d. 3 th 15.* quem sis adi.

(c) Videtur namque dominium ex illis esse generibus, quæ Philosophis dicuntur πρὸς ἓν s. ab uno ad unum. *Primariò* enim & per prius dicitur de eo, quod constat omninò libero & absoluto disponendi arbitrio, unde vocatur *plenum*. *Secundariò* verò & secun-

cundũ posterius de illo, quod cõstat restricto disponendi arbitrio, (eô ipso tamen nihil fit cõtra essentiã dominii in actu primo considerati; unde nec singularis species) & appellatur *minus plenum*: & quidem qui retinet proprietatem ita restrictam, dicitur habere dominium *directum*; (das Ober oder Mehrer Eigenthum / Grund-Eigenthumb *Jac Speid, in Not. ad th. pr. Besold. E. n. 49.*) qui verò cum jure utendi fruendi concesso participat insuper de proprietate, dicitur habere ipsius rei sibi ita concessæ dominium *utile* (das Unter- oder Minder- Eigenthumb / Nutzbar-Eigenthumb / *Besold d th. A n. 30.*) Et sic haud animadverto, cur nonnulli Dd. (quos ideò nimis superstitiosos vocat *Bach. ann. Err. Fabr. dec. 65. c. 1.* & alibi) adeò sint delicatuli, ut hanc magistralem distinctionem (ut æquivocam in sua æquivocata) non possint docendi causâ concoquere, cum ista naturam dominii distingvat, haud confundat, ut putat cum *Tilem. Dn. Ludw. d. d. th 4.* Exempla ejus habet *Nobiliß. Ampliß. & Consultiß. Dn. D. Georg. Adam.* Struve / *JCtus & P P. celebratissimus &c. Patronus & Praeceptor aetèm devenerandus in Coll. ff Ex. 19. th. 18. & Ex. Feud. 2. th. 3.* Adde pro ulteriori explicatione *Magnif. Dn. Frantzk. tr de laudem. c. 14. n. 8. & seqq Dn. Habn. in Obs theoretico pr. ad Wes. t. si ager vect. n. 1. Güdel. comm. ad jus feud. p. 4. c.* 1. Non tamen exinde hoc dominium (*directum & utile*) iterum subdividimus cum *Zasio in l. 17. §. 15. de acq. poss* (licet hæ divisiones *Pacio* videantur valdè elegantes, *ad l. 4. C. de prob.*) ut rectè notat *Habn. d. diss th. 43.*

(d) Quæ est opinio *Vasq. 3. anim. 2. & Tr. 2. disp. 20. th. 1.* à quâ non multùm abest *Vult. pr. de R. D. Boeer. cl.* 4. Cui etiam videtur subscribere *Gædd. ad l. 25. n. 7 de V S.* qui tamen dominiũ juris adhuc subdividit in servitutis, possessionis, & obligationis. Aliter adhuc Thales ille Belgicus *H Grotius in aureo illo tractatu de J. B. & P. l. 1. c. 1. n. 4.* aliter denique *Cujac. in l. 31. de acq. poss.* qui tamen *l. 10. obs. 16.* sibi contradicit. Cum quibus tamen omnibus non facimus, per ea quæ eruditè disputat prælaudat. *Dn. Habn d. diss. th. 39.* quô ne actum agamus, lectorem remittimus. Obiter quoque hic subjungimus, Dd. *aliud* facere dominium *κατ᾽ ἐλπίδα, aliud κατὰ περίληψιν, aliud εἰκονικὸν*; item *aliud* revocabile, *aliud* irrevocabile; quibus tamen amplius impræsentiarum immorari nolumus.

V. Cau-

V. Causa efficiens Dominii remota est jus,(a) propinqua, voluntas Domini. (b)

(a) In primævo quidem rerum statu omnia omnibus erant communia & indivisa. *Gen. 1, 26. & seqq. Dom. Soto de J. & J. l. 4. q. 2. Hugo de Roy de eo quod just. L. 1. t. 5. n. 1.* cum nulli dominium s. proprietas alicujus rei speciatim fuerit assignata, nec ullus ex rebus universè homini attributis illud occuparit. *Lud. Molin. de J. & J. tr. 1. disp. 4. n. 8. Joh. de Dicastillo de J. & J. L. 2. tr. 1. d. 1. dub. 10. n. 132. & seqq.* Posteà vero rerum divisio tàm propter pacificam conversationem quàm propter necessariam sustentationem est introducta, (fuit enim illa vita secundum Philosoph. *impossibilis 2. Pol 5.* ubi post exposita, quæ in communione obveniunt, incommoda ita concludit) & quidem non solùm inter primævos homines. *l. 1. h. t. verbis: cum ipso genere humano:* sed & porrò inter gentes & singulos de gente dictamen rationis naturalis commune sequentes. *d. l. 1. verb. quod ratione naturali inter omnes homines peraquè servatur.* Quam sententiam confirmat præ aliis *Gabr. Vazquez. in D. Thomam I. 2. disp. 157. c. 3. n. 21.* ubi exponit sententiam Thomæ statuentis, jus gentium convenire naturali rationi non absolutè consideratæ sed additis quibusdam circumstantiis, nempè in Societate & Civitate degenti; uti hæc accuratissimè, ut solet, disputat *Nobil. & Ampl. Dn D. Struv. prælaud. disp. feud. 1. th. 1.* ubi etiam ex parte refutat sententiam *Barth. Medinæ in Thomam l. 2. art. 1. H. Grotii d. tr. l. 2. c. 2. n. 2. & Seldeni de j. n. g. & C. sec. disc. Hebr. l. 6. c. 4.* statuentium, rerum divisionem esse ex consensu populorum vel expresso vel tacito, nō ex instinctu naturæ. Introductâ igitur sic dominiorum distinctione, deinceps quoque commerciis rerum accedentibus profluxêre jura in rem, quæ dicunt, constituta, (aliàs jus in re generaliter sumptum conspicuum quoque erat in communibus. *Dom. Soto d. q. 2. a. 1. concl. 2.*) ex quibus principalis omnium species est nostrū *Dominium. Güdel. de jur. noviss. l. 2. c. 1. pr.* Et hoc si ita *absolutè* spectemus, *jus* erit ejus causa *procreans*; sin vero *relativè*, quatenus certis modis acquiritur & qs. conservatur cùm ex jure gentium tùm ex jure Civili *d. §. 11. J. de R. D. jus* potest dici causa *conservans.*

(b) *arg. §. 41. I. de R. D & l. 21. C mand.* ubi tamen notandum, voluntatem Domini (aut ejus qui est loco domini) solam non proficere ad acquirendum sibi dominium. *l. 31. h. t.* cum tamen è contrario jus citra voluntatem sufficiat ad translationem, *arg. l. 86. de leg. 2. Henr. Zoës. d. comm n. b. n. 6.*

VI. Subjectum sunt personæ dominium acquirentes.

Personas intelligimus *habiles*, (bifariàm enim subjectum potest considerari, vel ratione σχέσεως vel ratione ἀντιτάσεως) quales putamus omnes, qui non specialiter prohibentur vel *naturâ* vel *lege*. Naturâ quidem *infans* & *furiosus* (quibus ex identitate rationis *extremè ebrium* adjungimus cum *D. Thom. II. 2. q. 150. a. ult*) quia uterque destituitur intellectu & voluntate, quibus duobus principiis innititur consensus, quem requirimus in accipiente. *l. 36. h. t.* Ille tamen accedente tutoris autoritate potest sibi acquirere *arg. l. 32. §. 2. de acq. poss.* (quod tamen dominium stat intra actum primum, nec ad actum secundum potest pertingere. *Grot. d. l 2. c. 3. n 6*) Hic vero ne quidem cum Curatore *l. 5 d. R. I.* Lege verò prohibentur (1.) quibus commercium rerum est interdictum, vel *in genere* ut *hæreticis* (quod non extendendum ad Pontificios vel Calvinianos. *vid nuperr. Pacif Osnabr. a. 5. p. 12.*) *l. 1. l. 22. C. de hæret.* & *deportatis l. 17. §. 1. de pæn. l. 15. de interd & rel.* Nec obstat *l. 5. §. 3. de extr. cogn.* licet eam Græci referant inter ἐναντιόφανα propter insignem ejus difficultatem. Vel *in specie l. un. C. ne Christ. mancip.* (2.) qui alienæ potestati sunt subjecti, ut Ecclesiæ *Monachus*. *Auth. ingress. C. de SS. Eccl. Nov. 5. c. 5. Panor. in c. proposuit. n. 15 de conceß. præb. & c. cum venissent n. 5. de rest.* (ubi etiam dicit Monachum cappam, quam habet, non possidere, quod tamen indistinctè vix verum) & Dominicæ, *Servus. § 3 I. per quas pers.* & patriæ *filiusfam.* sc. extra causam peculii castrensis vel quasi; & adventitii. *l. 10. §. 1. h. t. §. 1. & 2. d. t. Vid. fusiùs Forst. d. tr. c. 6 per tot.*

VII. Objectum facimus triplex: (a) negativum, privativum, & positivum. (b)

(a) Vel

(a) Vel si mavis subdistingvere, duplex: alterum κατ' ἕξιν, unde objectum *positivum* i.e. res ejusmodi, quarum dominium singulis patet: alterum καθ' ἀφαίρεσιν, quod vel simpliciter tale, unde obj. *negativum* i.e. earum, quæ nec potentiâ sunt in nostro dominio; vel secundum quid, unde obj. *privativum* i. e. res quæ licet actu non sint in nostris bonis, ejus tamen sunt naturæ, ut certis modis nostræ fieri possint.

(b) De quibus omnibus in *subseqq.*

VIII. Negativum sunt res sacræ (a) religiosæ (b) & sanctæ. (c)

(a) Præsciendum harum trium specierum distinctionem significatu juridico hîc sumi: sunt enim facultati nostræ termini, quos dicunt, technici, cæteroquin ex genuitate latinitatis, unum ferè de altero prædicatur, ut constat *ex Tac.* 1. *Ann. & Cic.* 1 *&* 2. *de nat. Deor.* licèt eandem differentiam cum Nostris bellissimè proponat *Festus in Schedis*, ut curiosè annotat *Bachov. ad* §. 9. *I. de R D.*

(b) de his *vid. th.* 10. (c) *th.* 10.

IX. Sacræ appellantur, quæ ritè (a) per Pontifices (b) Deo sunt consecratæ. (c)

(a) Quo innuitur ipsa consecrandi forma. Refert autem illos ritus *Veteribus* usitatos, *Al. ab Alex. 6. gen. dier.* 14. *rectiùs Jac. Gviter. de jur. sacr. Novioribus, Nov.* 131. *c.* 7. & *Pontificiis* jus *Can. t.* 1. *de consecr. dist.* 2. *per tot.* quos tamen in terris Aug. Conf. non agnoscimus; jurisdictione n. Ecclesiastiâ per transactionē Passaviensem *A. C.* MDLV. ad Principes Imperii jure superioritatis devolutâ non diffitendum quidem quod olim conquesti ad Imperatorem Protestantes: Die Teutsche Nation hat viele / die den Bischofflichen Namen und Titul tragen / aber keinen Bischoff haben wir / der das Ampt ausrichtet; apud *Fr. Hortled. de bello Germ. l.* 1. *c.* 37. *p.* 272. Optimè tamen inter hosce Principes hâc de re convenit, ut ea quæ sunt *ordinis*, expediant per Superintendentes; quæ vero *L. Diacesana s. jurisdictionis*, per Consistoria. Cōsecrantur ergò apud nos *ædes sacræ* per Superintendentes cócione Evangelicâ

 & su-

& super *donariu* benedictione habitâ; uti hoc religiosè & plenè deducit *Sacc. hom. p. IV. f. 17.*

(b) Requiritur ergò persona ad consecrandum habilis: unde privatus (laicum vocant CC.) non facit rem sacram. *l. 6. §. 3. de R. D.* Olim tamen & Principes. (sic non obst. *l. 9. §. 1. eod.*) etiam nonnulli Christianorum. *Zosim. 4. hist.* habuêre jus maxumorũ Pontificum. *Dio l. 53.* imò & Maximiliano I. propositum fuisse de Papatu Imperio conjungendo ex ejus literis *A.C. MD XI.* ad *Paul.* à Lichtenstein datis constat apud *Goldast.* in Reichs-Satz. *p. III. f. 96.* de quâ successionis competentia *vid. Const. Ludov. IV. Imp.* & *Alphar. de planctu Eccl. l. 1. art. 68. apud eund. Gold. d. l.*

(c) Unde hæ res ne usu quidem cessante ad profanos debent converti usus. *l. 16. de usufr. leg. Clem. 2. ubi Zabar. de rel. domib. c. 51. de R. I. in 6. adde* Reichs-Absch. *in Com. Aug. Ann. 1555.* nec sunt alienabiles. *§. 7. I. de R. D.* nisi ex justis causis, quas exprimit *Nov. 7. c. 8. l. jubem. & Auth. hoc jus. C. de SS. Eccl. Add. Magnif. Dn. Frantzk. ad π. L. 18. t. 1. Güdel. de jur. nov. l. 6. c. 14. Molin. de J. & J. tr. 2. d. 341. n. 22. Martin. Bonacina in Theol. mor. t. III. d. 3. q. 1.* Quibus tamen casibus causæ cognitio, decretum Episcopi totiusque Cleri consensus, ac subscriptio requiritur, ut notat *Wesenb. p. II. cons. 9. n. 6. cum seq.* interdum. verò solius Episcopi consensus sufficit. *can. 53. c. 12. q. 2.* & refert *ibid. Wesenb.* se à Cl. Practicis intellexisse, omnes hasce circa rerum Ecclesiasticarum alienationes circumstantias non semper fuisse adhibitas.

X. Religiosæ sunt loca sepulturæ hominum destinata.

De jure *Civili* solâ quidem mortui illatione unusquisq; propriâ autoritate locum (si modò sit purus) facit religiosum. *§. 9. de R. D.* Sed ex scitis juris *Canonici* requiritur, ut per Episcopum locus mortuis sepeliendis ritè destinetur. *c. 4. x. de sepult.* Unde hodiè corpora demortuorum Christiano more in cæmiteriis & templis sepeliuntur; quod officium sepeliendi non tàm *homini* quàm *humanitati* i. e. naturæ humanæ præstandũ censet ex. *Senecâ Grot. d. tr. l. 2. c. 19. §. 2. sub fin.* Rectè tamen denegatur ecclesiastica sepultura *excommunicatis, c. 2. de haret. in 6. hæreticis can. 28.*

d. 1.

d. 1. de consecr. Judæis d. c. 28. usurariis manifestis. c. 2. de usur. in 6. furibus & latronibus in flagranti crimine occisis. c. 2. de furt. (quorum corpora an rectè publico in conspectu relinquantur, disputant Politici & Theologi. *Grot. d. c. §. 24.*) it. *qui sibi ipsis manus intulère violentas. c. 12. caus. 23. q. 5.* (an & quando hi extra cæmiterium sint sepeliendi enodatè tractat *Magnif. Nobiliss. Ampliss. & Consultiss. Dn. D. Christoph. Philipp. Richter JCtus, Comes Palat. Cæs. P. P. &c. Fautor, Promotor & Præceptor nullô non devenerationis genere aviternùm recolendus*, in tr. nuperrimè edito de *Testam. p. 25. n. 15. & seqq.*

XI. Sanctæ dicuntur, quæ ab injuriis hominum sanctione (a) quâdam sunt munitæ. (b).

(a) Illa fundatur vel in jure *Gentium*, unde personæ quædam dicuntur sanctæ & inviolabiles, uti *Legati l. fin. de legation.* (non tamen si hostilia machinentur, quod asserimus contra *Grot. d. l. 2. c. 18. §. 4*) vel in jure *Civili*, unde res quædam sunt sanctæ, ut (1.) *Civitatis portæ & muri. §. 10. d. R. D.* quorum violatio est capitalis; quæ tamen pœna cessat in municipiis, secundum æquitatem Practicorum *Jul. Clar. l. 5. sent. § fin. q. 68. n. 29. Berl. dec. aur. q. 70. n. 4.* (2.) *Leges. l. 9. §. 3. d. t.* (sic & Imperium dicitur sanctum, das Heil. Römische Reich) quas tamen verè & propriè sanctas vix appellare licet, ut rectè notat *Bach. ad d. §. 10.* intelligendo sc. leges *Civiles*. Nam de *naturalibus* ut & certo modo de LL. *Gentium*) nemo nisi ἄθεος subdubitat: cum earum essentia consistat in bonitate (non entitativâ sed morali) intrinsecâ, de quâ subtiliter *Vasqv. p. 1. disp. 58. n. 9. & d. 90. n. 6. Scot. III. dist. 37.*

(b) Non enim necessum est omnia eodem gradu dici sancta; aliàs neglectis gradibus sanctitatis quàm graviter impingeremus in justitiam, quæ dicitur *vindicativa*; quam tamen ut distinctam speciem non agnoscimus cum *Ames. de conscient. l. 5. c. 2. n. 3* & novissimè *Adrian. Heerebord. Eth. disp. 30. th. 8.*

XII. Privativum sunt res communes: publicæ: & universitatis.

Has inter se differre verius est, *arg.* §. *1.* & *2. d. t.* contra *Hotom. blc. Giphan. de div. jur. th. 29. in addit.* & *Fabr. d. 12. th* 3. Licet difficilioris videantur explicationis etiam *Bachovio ad d.* §. *1.* earum tamen plicas facilè extricabimus, modò distingvamus inter res communes *in genere, de quib. th. seq.* & *in specie, de quibus thes. 13. & 14.*

XIII. Communes sunt, quarum proprietas nullius (a) usus autem omnium. (b)

(a) Sc. actu; sub hâc tamen proprietatis restrictione, quin repugnet posse alicujus esse per quandam participationem *v. g.* aërem (qui communis) animalia faciunt suum respirando, etiam quoad proprietatem, cum aliter eô uti nequeant.

(b) *arg.* §. *2. d. t. l. 3.* §. *ne quid in loc. publ.* Ejusmodi autem sunt *aër, aqua, mare, ejusve littora.* §. *1. eod.* Unde in mare pilam f. molem jacere & id eatenus occupare nemini est prohibitum. *l. 3. & 30. in fin. h. t.* Unde *Veneti* ædificantes in mare; & *Genuenses* in littore eô ipsô proprietatem in illa sibi acquisivêre. *d. l. 30. l. 14. eod. An autem hodiè mare indifferenter adhuc sit commune* intricatissimæ est quæstionis? in quâ incomparabilis Eruditissimorum biga *H. Grotius & Joh. Seldenus JCti eminentissimi* allaborârunt, ille mare *liberum*, hic *clausum* egregiè defensitans. Gordium verô hunc nodum ense ut secemus nostro, nostrarum non est virium, imò nec esse debet: interim ut Labeonem secutus in alterius verba haud facilè juro, disputandi causâ, de quo protestor libertateq; Academicâ fretus hæc videtur ejus decisio. Mare suâ naturâ ita est comparatum, ut possit à gente, cujus terras ingreditur, occupari ad exemplum fluminum terras interfluentium *per d. l. 3. pr. eod. Seld. d. tr. de mare clauso l. 1. c. 8. & 14.* Quod tamen dissentientes concedunt tantùm de maribus *internis:* Hellesponto, Adriatico, Balthico, aliisque: ut & mediterraneo. Sed idemne dicendum de immenso *Oceano* maris Athlantici & Australis à nullo plenè pervestigabili? Res dubio haud caret: interim tamen existimamus cum *Nobiliß. & Ampliß. Dn. D. Struven in prælect. pub. ad ff. t. de R. D.* etiam mare hoc *exterius* esse capax hujus occupationis. Cum enim terræ universæ magnitudo non obstet, quominus

minus illa per partes occupari inq; certa territoria distingvi possit: nec immensitas Oceani obstabit, quin per partes occupetur; certisque districtibus secundum terras, quas alluit, teneatur. *Conf. Zuar. consi. de usu mar. Hier. de monte de fin. reg. c. 7. num. 8.* Confirmat quoq; hoc nostrum assertum *Selden. d. tr. c. 5. ex l. 46. ad SCt. Treb.* latè exponens, quod subactâ Britanniâ & Oceano Britannico non solùm terrestre imperium per Præsides & Legatos administrârint Romani: sed & maritimum per præfectum s. Archi-Gubernum cum classe numerosâ tenuerint. *Non tamen ideò, si una gens occupet mare, alteri fit injuria:* quod imprimis urget *dissent. Grot. d. tr. mare liberùm.* Positô enim mare, *exterius* præsertim, nunquam à gente fuisse occupatum; hoc tamen non exinde, quod iis hoc videbatur injustum: sed quia gentes eâ potentiâ usuque navigandi haud erant instructæ, ut id quod in se erat occupabile, occuparent; & sic non objecti inhabilitas, sed gentium debilitas huic rei quàm maximè obstitit. Ita tamen *occupató dominio s. proprietate, maris usus naturâ communis licitè haud poterit impediri.* Sicut enim transitus per terras (licet territoria sint occupata) regulariter prohiberi nequit: ita & gentes mare occupantes aliis navigationem (in eâ enim hic usus consistit) indicere non possunt; nisi justa interveniat ratio, secundum illud Aristotelis: *legibus esse cavendum*, scribentis, *cum quibus communicare Cives oporteat, & quibuscum non oporteat 7. Pol 6.* Unde patet, quo jure aut injuriâ Lusitani, Hispani, & Castellani, Occupatores Insularum Indorum primi, à navigatione ad commercia Indicana Batavos (quorum causam ex professo agit eorum Sympatriota *Grotius d. tr. mare lib.*) prohibeant. *Vid Ant. Peregr. d jure fisc. l. 1. c. 1. n. 17. 18.* cujus tamen rei, quia non juris sed meri est facti nondum probati, negotium, ad quos pertinet, decidendum relinquimus.

XIV. Publicæ dicuntur, quæ in proprietate (a) populi alicujus; publico tamen usui (b) destinatæ (c)

(a) Haud incogitanter dixi proprietate, secùs ac videtur fecisse *Surb. diss 4. §. 15* ibi: *seu in patrimonio*; nisi loquatur impropriè. *Jung. ejus Doctor Bach. ad §. 2. d. R. D. n. 3.*

(b) Sin-

(b) Singulis enim de illo populo usus, à gentibus ferè inventus, conceditur *l. 24. de damn. inf.* non verò aliis sub isto non degentibus. *Zoës. ad ff. d. t. n. 3.*

(c) Ejusmodi sunt *flumina* (perennia non torrentia. *arg. l. 4. h. t.*) & *portus*, ibique jus navigandi & piscandi. *d.* §. 2. quibus nemo absque injuria potest prohiberi. *l. 1. §. 4. de flum. l. 13. §. fin. de injur.* Olim in Republ. Rom. *publica* pertinebant ad populum; pòst ex L. Regia ad Impp. Orientales & Occidentales: nam ad Carolum M. quà Germaniam ejusve stirpem L. Regia minimè devenit, ut eleganter demonstrat Vir in historicis versatissimus *Nobil. & Consultiß. Dn. D. Joan. Sithmann. Prof. juris apud Stetinenses Regius, Fautor & Praeceptor quondam honoratissimus in Disp. ad Inst. 2. th. 29.* Sed inter Germanorum Impp. demùm Fridericus I. Flumina *publica* (nam cum privatis ex *l. 4. in fin. de R. D. l. 1. §. 3. de flum.* nobis nullum jam negotium) retulit ad regalia fisci. *cap. unic. quae sint reg. ibiq; FF. comm.* ut ex reditu piscinarum, portoriis & vectigalibus pro usu navigantium imposito ærarium Principis sustentaretur; sicuti horum annui reditus tempore ejusdem Friderici Imp. 60. tonnæ auri fuère, attestante *Besold. disp. pol. 3. Cl. 1. c. 7.* Hinc hodiè flumina hæc in nostro imperio non sunt ejus populi, cujus loca præterfluunt: sed Imperatoris *primariò*; *secundariò* verò Statuum Imperii, utpote quibus jura hæc ex investiturâ vel aliter cumulativè concessit Imperator. *Sixtin. de Regal. l. 2. c. 3. Joh. Otting. tr. de jur. & contr. lim. l. 1. c. 12.* Ideò quoq; non licitum privatis vel civitatibus Provincialibus in ejusmodi fluminibus aquæductum imponere aut molendinũ exædificare: quod hîc, ne feli addam crocoton, non deduco. *Vid. Bocer. de Reg. c. 2. n. 269. & seqq. Rober. d. 6. th. 13.* Unde spontè fluit, usum horum fluminum hodiernum esse restrictum, ut nec aliter navigare liceat, nisi soluto à Dominis Regalium vectigali imposito; quod in *Rheno, Albi, Oderâ* aliisque est conspicuum: cujus rei rationem habet *Mynf. cent. 5. observ. 70. per tot. Jung. prælaud. Dn. D. Sithman. disp. 5. th. 11. & seqq.*

XV. Universitatis dicuntur, quas quæq; universitas ad usum (a) communitatis habet. (b)

(a) Sin-

(a) Singulorum sc. ex illa universitate s. collegio: nam proprietas pertinet ad totam universitatem. *Dd. comm ad §. 6. hic.*

(b) Ejusmodi sunt *theatra, forum, stadia, porticus, jura, judicia* &c. *d. §. 6. l. 2. §. 2. ne quid in loco publ.* Diversa autem ab his sunt ea, quæ in patrimonio civitatis aut pecuniâ populi esse dicuntur. *l. 6. de contr. emt.* utpote fundi publici, vectigalia, molendina. *l. 17. de VS. ibid. Gedd.* quæ solis Magistratibus quà proprietatem & reditus sunt reservata, ita ut ab iis redigantur in utilitatem publicam. *Wes. ær. de R. D. n. 3. in fin. Dn. D. Feman. d. 8. thes. 10. & ex eo Dn. D. Ludw. d. 4. th. 2. D.*

XVI. Positivum sunt res singulorum, quæ à singulis rectè acquiri possunt.

Et hæc acquisitio fit per modum aliquem ad dominiũ transferendum habilem. Isti autem modi acquirendi sunt vel ex jure *Gentium, de quibus in subseqq.* acturi sumus; vel ex *jure Civili. §. 11. eod.* quos tamen impræsentiarum perstringere hujus diei non est, ne nimis se diffundat calamus in chartam, quam ita pereuntem perire nolo.

XVII. Jure Gentium est apprehensio (a) & accessio. (b)

(a) Hosce modos, quos quàm confusè pertractavêre plurimi, referente *Don. 4. comm. 7. ibid. Hill.* haud incommodè ad hanc *διχοτομίαν* revocamus cum veteri illa Summulistâ *Placentino ad h. t.* quem insequutus *Suth. d. 4. §. 19.* Neque tamen opus videtur novos hic confingere terminos acquisitionis *originaria* & *derivativa*, cum *Grot. d. l. c. 3. & 6.* quum homonymiâ vocum (juris Gentium & Civilis) accuratè distinctâ, *vid. Dn. Habn. Obs. Wes. t. de J. & J. n. 14.* satis fundamenti habeant, quæ de acquirendi Dominii modis protulerunt gentium prudentissimi nostri Romani; secùs ac putat *Grot. d. l. c. 8. §. 1. & ult. Add. Dn. Vinnius comm. ad §. 11. in f. de R. D.*

(b) Quam pertractabimus *inf. th. 24. & seqq.*

XVIII. Apprehensione acquiruntur res, quæ vel nullius (a) vel alicujus sunt. (b)

(a) Potissimùm 5. modis dici res *nullius* docet ex *gl. in l. 1. h. t. Azo in summ. n. 18* cujus homonymia hoc distichio exploditur:

Censurâ, facto, naturâ, tempore, casu,
Res in nullius dicitur esse bonis.

Ubi tamen facilè patet notationem primam huic nostro instituto minimè aptam esse; ultimam verò incovenientem, quam vel ideò hic omisit *Suth. d. d. § 22.*

(b) De quib. *th. 22. & 23.*

XIX. Occupatio est rei (a) quæ nullius est animo (b) domini facta apprehensio (c) & hæc vel industrialis (d) vel casualis. (e)

(a) Sive sit mobilis, sive immobilis (quicquid velint alii immobiles invadi. *§. pen. J. de vi bon.* mobiles demùm occupari statuentes) uti est insula in mari nata. *§. 22 eod.* quam malumus occupari ac inveniri, *contra Suth. d. d. §. 28.* Sic sæpiùs apud Autores historiæ Rom. agros occupari legimus; quæ cum vulgo sint obvia, ut adducam, non laboro.

(b) Animus ille vel est *verus*, in iis nim. qui reverà sunt domini vel jus in re habent; vel *falsus*, & hunc quis inducit aut b. aut m. fide: illud si quis ex justa causa non aliter ac se esse dominum; hoc cum quis, licet sciat aut scire debeat, se non esse dominum, tamen animo ac destinatione rem ut propriam sibi habendi tenet. *Add. l. 1. l. 3. l. 6. & 10. de acq. poss. & Bach. ad Wes. d. t. n. 3. verb. quocunq; modo.*

(c) Ea fit vel *actualiter*, cum ipso corpore res occupatur; si nim. mobilem apprehendimus, immobili insistimus, jus quod in re habemus, actu exercemus: vel *potentialiter*, cum actu quidem non tenetur propter aliquod obstaculum, res tamen ita est qualificata, ut corporeà nobis, quandocunque volumus, possit apprehendi, *arg. §. 1. de reb. corp. ibiq; Dd. comm.*

(d) Eò pertinet *venatio*, de qua *th. subseq.* (e) huc referimus *inventionem th. 21.*

XX. Venatione (a) occupamus bestias (b) quãvis in fundo alieno (c) etiã Domino prohibente. (d)

(a) Ve-

(a) Venatio est nomen generis & speciei (qualia in jure nostro plura); nam ἐν πλάτει etiam de piscatione & aucupio prædicatur: quæ aliàs ratione triplicis objecti, triplex esse dicitur. *Borcholt. ad* §. *12. I. de R. D.*

(b) Harum tria genera: quædam enim (1.) omninò feræ in naturali suo statu consideratæ. (2.) feræ quidem naturaliter, tamen accidentaliter mansvetæ, unde dicuntur mansvefactæ. (3.) naturaliter mansvetæ. Primum verò membrum tantùm nobis constituit objectum adæquatum venationis; cum mansvefactas (nam mansvetarum simpliciter fit furtum, §. *16.*) non aliter nisi animū revertendi deseruerint, licitum est venari. *§. 15. d. t. ibiq; Jul. Pac. in Anal.*

(c) Feræ enim quia nullius sunt (actu) cedunt occupanti. *d. §. 12.* Unde non ratione fundi Titii aut Sempronii, sed solius capionis acquiruntur; nec debent restitui Domino fundi, cum demum præcedente privatione sequatur restitutio; at hic nulla privatio, cum nullus præcesserit habitus. Bestiæ enim in meo versantes, meæ non sunt, quia nullô certô locô consistentes, magis aëre quàm terrâ contineri videntur. *l. 3. §. 14 de acquir. poss. ubi Duar.* inde etiam animalia ad quocunque divagandum libera dicuntur, *Dom. de Soto l. 4 de I. & I. q. 6. art. 4. p. 363.* Vid. hæc contra non-paucos solidissimè probantem *Magnif. Nobiliß. Ampliß. & Consult. Dn. D. Erasmum* Ungepaur *JCtum, Facult. Jurid. Ordinarium, P. P. famigeratissimum; Studiiq; hujus p. t. Rectorem Magnificum, Patron. & Præceptorem meum perpetuò venerationis cultu submißè prosequendum, colendum, Exercit. Justin. V q. 5. in Ajo.* ubi insimul contraria dilucidè, ut solet, refellit. Idem quoque de piscibus in alieno lacu comprehensis (adde de avibus in arbore alienâ nidificantibus) dicendum, ob identitatem rationis (cujus requisita, quæ poscit *Suarez. l. 3. de LL* hîc obtinent) cum & illi adhuc in naturali suâ libertate sint cōstituti, *per d. l 3. Add. Cujac. 4. obs. 2.* (quem non cepit *Gothofr. l. 13 de injur. ut notat Bach. ad Wes. h. n. 7.* ubi etiam dissentienti *Wesenb. Rz.*) *Arum. Ex. 4. th. 10 Tim. Fab. d. 12. th. 7.*

(d) Potest tamen Dominus fundi, ingredientem si prævideerit, prohibere. *l. 5. §. 3. h. t.* ut si nihilominus is ingrediatur, teneatur

 tur

cur injuriarum, *d.l.13. §.ult. de inj.* aut etiam, si fortè fructus fundi læserit, ex L. Aquiliâ. *Gipb. ad d. §.12.* Ista tamen prohibitio non debet fieri manu & armis, sed verbis & denunciationibus, ut notanter habet. *Bach. ad d. §.14.*

Et hæc ita dicta sunto de jure *naturali, gentiũ, & nostro Civili*; Secùs de *hodierno*. Hodiè enim à liberrimâ hac venandi licentia est desitum, adeò ut nec in proprio fundo privatis liceat venari, jure venandi ad Principes & Magnates delato. *c. 1. §. si quis. vers nemo retia, ubi Alvar. de pac. ten. in usib. Feud. 2. F. 27.* & quidẽ *jure optimo*, per ea quæ disputat *Thom. I. 1. q. 94. Soto d. q. 6. art. 4. Pruckm. tr. de Reg. §. venatio c. 4. n. 15. & mult. seqq. Speckhan. cent 1. q. 97. n. 4. & seqq* Dissentit *Bachov. ad Wes d. n. 7.* stylo magis satyrico (ut solet) quàm rationibus apodicticè concludentibus. Modò tamen superiores dent operam, ne feræ privatorum agros depascantur, aliàs damnum resarciant. *Gail. 2. obs. 68. Niell. D. feud. 3. th 8. D.* Unde nec Nobiles, nec Civitates Municipales aliter venantur, nisi ex investiturâ, præscriptione, aliove lucrativo aut oneroso titulo jus habeant quæsitum. Aliàs si quis contra interdictum Principis venatur (præsertim feras majores, Hochwild), & quidem iteratò, justè ultimo punitur supplicio. *Forst. d. 6. q. 10. Bor. cl. 5. d. 3. th. 32.* Non enim subjectum in modo pœnæ consideramus, sed transgressionem legis: modus tamen pœnæ magis nititur autoritate politicâ, quæ fulcrum habet in utilitate ac necessitate Reip. *Vid. Arist. 2. Pol. ult. ubi docet LLatores in puniendis delictis sæpius respicere πρὸς τὸ συμφέρον i. e. ad id quod publicè expedit*: Et sic nullus est *Bach ad Tr. h. th. 1. & ad Wesenb. d. l* hujusmodi mandata Principum, cum iis desit analogia inter pœnam & delictum (quod dissent. palmare argumentum), reverà injusta censens; cum quo facit vulgus sequacium *Hanon. d. 4. th. 5. Fab. d. 13 cor. ult.* *Piscari* quoque hodiè in alieno lacu vel flumine privato alieno non licet ex *Const Car. V. P. H. O. art. 169.* minùs in publico: quia flumina publica navigabilia & alia sic facientia ad Regalia Principum pertinent. *d. c. unic. quæ sint reg. ibiq; com. FF.* qui jus piscandi Civitatibus Municipalibus determinatum concedunt, vel Civitates, aut accolæ ex aliquo habili titulo sibi acquisiverunt; quâ de re ubivis locorũ consulendæ leges locales,

statu-

ſtatuta, conventiones, aliaque jura acquiſita. *Vid. Peregr. de jur. fiſc. l. 1. t. 1. n. 17. & ſeqq. Joh. Otting. tr. de jur. & contr. limit. l. 1. c. 12.* *Aucupium* tamen non æquè interdictum videtur privatis; licet ne faſtentur ſpecies, certis temporibus à ſuperiore rectè interdicatur, ut probat ex *Chaſſan. Weſenbecius d. n. 7.* Plura hiſce vicatim, ne ἀλλότριο- videar, non adjiciam; *vid. ulterius Georg. Mor. de nigr. Mont. tr. de jur. ven. Seb. Medic. tr. de ven. piſc. & auc. Noë Meur. tr.* von Jagt- und Forſt-Recht. *Conf. Molin. de J. & J. tr. 2. d. 23 Joh. de Lugo eod. tr. d. 6. ſ. 6. Selden. de J. N. juxt. diſc. Hebr. c. 4. Grot. in flum. ſp. b.*

XXI. Inventione (a) occupamus res, quæ vel fuêre nullius; (b) vel alicujus eſſe deſierunt, ut res vacantes (c) & relictæ. (d)

(a) Occupationem induſtrialem excipit *caſualis*; quam *inventionem* diximus, quia ea fit, ut plurimùm, fortuitò & caſu: unde meritò denominationem ſumpſimus à potiori.

(b) Ut ſunt *gemmæ & lapilli* (hos enim ab illis differre rectè ſentit *Ulpian. in l. 19. §. 17. de aur. leg.* quem benè explicat *Bach. ad §. 18. de R. D.* quô ipſo corruunt ferè quæ contrà diſputat *Valla* ad invidiam usque ſuperciliosus verborum *Ariſtarchus 6. Eleg. ult.* cujus cavillationes etiam obterit *Alciat. l. 4. de V. S. in apol.*) *aliaque in mare ejusve littore inventa.* In quibus tamen requiritur corporalis apprehenſio, cum nudus conſpectus non ſufficiat, *per l. 1. §. 1. l. 3. de acquir. poſſ. Tr. 2. d. 20. theſ. 2. ibiq. alleg. Dd.* Invenire enim in *d. §. 18.* ad apprehenſionem rectè refert *Hillig. ad Don. 4. Comm. 10. arg. l. 13. C. de fidej.* Ne tamen iſte adſpectus planè ſit inutilis, ipſi etiam aliquid tribuitur à *Bachov. ad Tr. d. l.* Sed & hæc inventio hodiè vix obtinet: cum Superiores jus apprehendendi res, quæ in nullius dominium ſecundum naturam ſuam pervenêre, ex plenitudine poteſtatis ad augendum fiſcum ſibi ſolis adſcripſerint; & rectè hoc fieri exiſtimamus cum *Heig. ad d. §. num. 5. 15. 33. & ſeqq.* Unde ubivis locorum maritimorum LL. locales (ne inventores ejusmodi res in mari ejusve littore inventas, promiſcuè faciant ſuas) & Præfe-

cti littorum riparumque, Strandvoigte/ constituuntur, qui res hasce deferunt ad fiscum. *Heig. d. l.*

(c) Hæ sunt tales vel *ipso jure*, ut *bona vacantia t. t. C. de bon. vacant.* quæ tamen non acquiruntur singulis sed fisco cedunt *d. t.* quo jure fiscali hodiè etiam gaudent ex privilegio aut immemoriali consvetudine Civitates Provinciales. *Mevius ad jus Lübecc. 2. t. 2. a. 14. num. 58. & seqq.* vel *præsumtione juris*, uti est *thesaurus*, quem benè definit *Cassiod. 6. Var. 1. ex l. 31. §. 1. h. t.* Debet autem inventio thesauri maximè fieri absque magicis artibus & sceleratis sacrificiis, *l. un. C. de thes.* aliàs thesaurus totus applicatur fisco *d. l. un.* & inventor tanquam maleficus punitur capite. *l. 5. C. de mal. & mathem. Dn. Carpzov pr. Crim. II. quæstion. 5. num. 37. & seq.* ubi habet præjudicium lectu jucundissimum, quod nî chartam nimis premeret, huc accersissem. Hæc tamen capitis pœna locum non habet in iis, qui utuntur superstitiosis remediis v. g. speculis, cribro, Gesicht-Spiegel zeigen/ oder das Sieb lauffen lassen; multò minùs in illis, qui eô fine adhibent virgulas divinatorias, Wündschel-Ruthen / imò nec ulla pœna hisce est imponenda; cum ibi nulla ars magica sed aliqua naturalis occulta qualitas, unde & metallariis nihil iis usitatiùs, & licitè. Legitimô igitur invento thesauro, & quidem in loco *proprio*, totus cedit inventori, *§. 39. de R. D.* quod absolutè verum de *profano*: nam in loco proprio religioso tantùm obtinet, si fortuitò (datâ enim operâ totus est fisci. *d. l. un.*) inveniatur. *d. §. 39. vers. idemque.* Nec obstat. *l. 3. §. 10. de jure fisc.* quam tamen ἀντινομίαν ex imprudentia Triboniani relictam nobis accudere allaborat suo more *Bachov. Treutl. d. thes. 2. G.* Si verò inventio fiat in loco *alieno* & quidem datâ operâ, totus cedit Domino soli. *per d. l. un.* inventor tamen non tenetur cedere ante sententiam. *Less. 2. d. J. & J. c. 5. dub. 1. num. 59. post Navar. in Summ. c. 17.* Si verò casu fortuitò, altera pars debetur inventori, altera Domino soli. *d. §. & l. un.* quod etiam procedit in emphyteuta vel vasallo, qui in fundo emphyteutico aut feudistico invenit thesaurum. *Ayer. Proc. hist. p. I. c. 10. observ. 6. num. 9. cum seqq. Berens. d. 3. thes. 2. quæst. 3. Conf. Carpzov. d. c. 53. defin. 6.*

fin. 6. Berlich. III conclus. 2. num. 58. & seqq. Hodiè in plerisque locis Principes thesauros inventos sibi attribuunt vel integros vel partem eorum quôquô etiam loco inveniantur. *Grot. d. l. 2. c. 8 §. 7. d. cap. un. quæ sint reg. ibique FF.* quod & consvetudine concessum nonnulli volunt; quam consvetudinem censemus justam, si non violenter sit inducta, qualis non induceret obligationem. *Covarr. ad c. peccatum par. 3. §. ult. num. 4. Barbosa ad l. 8. §. si fundum. num. 4. Molin. d. tract. disput 56. in fin.*

(d) *Res pro derelictis habitæ* sunt, quas Dominus eô animo abjecit (vel si immobiles, deseruit. *Accurs. ad §. pen. de R. D.*) ut amplius in numero rerum suarum esse noluerit (qui animus an adfuerit colligendum ex circumstantiis: *v. Menoch. 5. præs. 30.*) ideoque statim ejus esse desinunt (etiam antequam ab alio occupentur, ut benè disputat Julianus contra Proculum in *l. 2. §. 1. pro derel.*) & cuivis occupanti acquiruntur. *d. §. pen. Foman. d. 9. thes. 5.* nec pertinent ad fiscum, uti in Gallia viget consvetudo; quæ tamen si allegetur, probanda, nec facilè ad alia extendenda loca, ut refert & probat *Connan. 3 comm. 4. in fin.* Hisce igitur non annumeramus *(I.) Res necessitate urgente projectas,* veluti in tempestate navis levandæ causâ. *§. ult d. t. l. 21. §. 1. de acquir. poss.* Licet in Ost-Frisia & Holsatia malè receptum, ut ejus sint bona naufragorum, in cujus territorio appulsa; & simili consvetudine Siciliæ, Angliæ & Italiæ referantur inter regalia. *Luc. de Penna ad l. 1. C. de naufr.* quod & olim in Germania usitatum fuisse colligitur ex *Kirchn. de Republ. d. 17. cor. 7.* Hodiè tamen ejusmodi consvetudines ut omni jure penitùs destitutæ, meritò sunt sublatæ à Frid. II. Imp. in *Auth. navigia. C. de furt.* (quam *Auth.* Grotius *planè injustam* vocat *d. c. 7. n. 1.*) quem insequutus Carol. V. *P. H. O. art. 218. Add. Gail. 1. Obs. 18. n. 6* & jus Canon. *c. excommunicationi 3. x. de rapt.* Ratio nostræ assertionis est solida in *l. 8. de L. Rhod.* quodque actus abjiciendi hic (licet sit mixtus, notante ipso Philosopho. *3. Eth. 1. voluntarius* tamen *ratione principii interni* [proximi) non sit directus in dominii amissionem. *Jung Bach ad d. §. ult (II) Res fortuitò amissas,* veluti quæ insciis Dominis de rhedâ currente decidunt. *d §. ult.*

cujus

cujus rationem adæquatam fovet *Bach. ad Tr. d.l.* Hinc si quis eas animo lucrandi retinuerit, furtum (quod tamen arbitrariè puniendum. *Berl. p.5. concl. 44 n. 3.*) committit. *l. 43. § 4 de furt. add. can. 6. c. 14. q. 5. & c. 8.* nec interest, an quis sciat an ignoret rei istius dominum. *d.* §. *4.* Si enim posterius, inventor rem inventam faciat publicè proclamari (quod fit etiam ex suggestu in nonnullis locis; an satis religiosè jam non disputo) & nemine accedente, qui eam esse suam demonstret, impunè etiam quoad forum internum sibi servabit inventor, maximè si pauper, *arg. d. c. 14. auth. omnes peregrini ibiq; Dd. comm. de succ.* Dives enim rectiùs agit, si distribui curet pauperibus, *Job. Fab. Aret. aliiq; ad d.* §. quæ tamen Dd. subdistinctio tantùm est de honestate, non de necessitate, ut probat *Grot. d. l. 2 c. 10. n 11.* Jus verò Saxon. paulò aliter in hisce disponit, præsertim quoad singularem præscriptionis speciem, si res intra quaterdenas non repetatur. Landr. *l. 2. a 37. & 29.* quod tamen hodiè, utpote usu forensi haud comprobatum, non obtinet. Schultz. *Syn. Inst. ad d.* §.

XXII. Traditio (a) est actus, quo dominus (b) rem (c) suam (d) ex causa habili (e) transfert in accipientem voluntate (f) & consensu utriusq;. (g)

(a) Hactenus expositis rebus, quæ *nullius*; sequuntur quæ *alicujus*, quas acquirimus vel voluntate Domini, unde *Traditio*; vel citra ejus voluntatem, unde *prædatio bellica. th. seq.*

(b) Qui talis est absolutus, ita ut habeat rei transferendæ dominium quoad actum utrumque; non enim sufficit actus, ut loquuntur Scholæ, signatus, impeditô exercitô (qui quomodo restringatur & sic consequenter translatio impediatur *vid. Nobil. & Ampl. Dn. D.* Str. *prælaud. Ex. IX. th. 5. cum seqq.*) Unde rectè demum alienat vel *ipso jure* (1.) *Dominus talis*, *l. 21. C. mand.* (2.) *tutor* vel *Curator*, *l. 16. § 22. de admin. tut. l. 8. pr. & § 1. de reb. cor. qui:* vel *voluntate Domini, Procurator* §. *43 de R. D.* Si modò habeat mandatum speciale, *arg. l. 17. §. fin. de jurej.* aut generale cum liberâ. *d. §. 43. l. 58. & seqq. de Procur. Tim. Fab. d. d. th. fin. Pac. cent. 2. ἐναντιοφ. q. 47.*

(a) Ubi tamen ut in omni actu, ita & hic præsupponimus rei traditæ

ditæ habilitatem; qualis res hodiè (nam olim secùs, unde res nec mancipi) omnis, cujus est commercium. *p l. un. C. de usuc. transf* nisi ejus alienatio sit prohibita *l. fin. C. de reb alien. nõ al.* Nihil autẽ refert, sive res sit corporalis sive incorporalis; duplex enim est traditio: *propria* & *analogica*. *Illa*, cum res actualiter traditur & apprehenditur, res mobilis quidem, de manu in manum transferendo; immobilis verò inducendo in possessionem ædium, fundi, imò & permittendo, ut quis per se rem capiat aut in possessionem rei immobilis veniat. *l. 5. l. 34. de acq. poss Ludvv: d. 4. th. 10.* *Hæc*, quæ tantùm intervenisse fingitur; *arg. l. 15. de reb. cred.* eaq; fit aut *persona certa* aut *incerta*. Illi cogitatione per fictionem, ut vocant, brevis manus, *d. l. 15.* aut Symbolo per traditionem clavium. *d. §. 45. ibid. Dd. fusiùs.* Huic per jactum Missilium, quæ tempore *Aristocratiæ* Rom. Dictatores, Coss. publicæ lætitiæ causâ spargebant (licet de eo dubitet *Bach. ad §. 46.*) in vulgus. *d. §. 46.* Quod Marcianus Imp. sub. *Monarchiâ* iis ademit per *l. 2 C. de Coss.* Justinianus verò suo tempore limitavit in *Nov. 105. ibi Cuj.* Mos tamen hodiè in publicis inaugurationibus Impp. & Pontiff. promiscuè (licet auro parciùs jacto) retinetur, prout notoria hoc edocet experientia.

(d) Nam *alienam* qui tradit, dominium non transfert in accipientem; ob errorem consensui contrarium. *l. 3. de pign. act. vid. l. 54. de R. I.* quod si tamen obsit justa ignorantia, jus usucapiendi transferre videtur. *Bach. ad d. §. 4. n. 1.*

(e) Omnis enim traditio præsupponit *causam*, quæ aliàs dicitur titulus *l. 31. h. t.* quamvis ea sint distincta. *Bach. d. l. n. 1.* Debet autem illa esse, ut dixi, *habilis* (quam Dd. vocant *justam*) i. e. sufficiens ad translationem dominii, qualis est donatio, dos, legatum, venditio, (quæ tamen consummata sit necesse est, *d. §. 41* cum in contractibus consensualibus distet perfectio & implementum, quod eleganter dici potest perfectio secunda ex *Strb. d. 2. §. 13.*) non etiam depositum, commodatum, & locatio, quibus dominium non transfertur. *Forster. d. tr. c. 8. ibi pleniùs* Nihil autem intererit causa illa sive sit *vera*, sive *putativa*. *arg l. 18. §. 1. de acq poss. vid Zæs. Com. tr. h. t.*

(f) Animum namq; habeat & tradens & accipiens: Ille qui-

 dem

dem transferendi; hic verò acquirendi dominium, qui affectus desumitur ex scientiâ rei suæ, *l. 3. de cond. caus. dat.* & præcedente justâ (saltem ex opinione tradentis *l. t. de cond. ind.*) causâ. *d. §. 41. Fach. 2. Cont. 53.* Jure tamen Sax. traditio rerum immobilium insuper debet fieri coram Judice, die aufflassung muß vor Gerichte geschehen/ sonst bleibet das Gut dessen so es verkaufft. *Landr. l. 1. art. 34. ubi gl. hujus rei 4. reddit rationes. Vid. Magnif. & Nobil. Dn. Præses d. 3. de jur. & privil. credit. p. 65. & seqq.* ubi hoc adductis præjudiciis latè deducit.

(g). Uterq; etiam debet consentire: sufficit tamen consensus in corpus rei transferendæ, *l. 55. de O. & A. l. 34. de acq. poss.* licet in nomine rei intervenerit dissensus. *d. l. 36. b. t. Rober. d. 7. Cor. 2. Dom. 4. Comm. 18. ubi Hill. c.* Aliter *Pac. 3. cent. 67.* aliter *Duar. ad t. de reb. cred. c. 2.* deniq; reverâ subsequitur traditio & acceptio; *d. §. 41. l. 20. C. de pact.* & quidem traditio vacuæ possessionis, quod rectè defendit *Conn. t. disp. 8. Hot. ill. q. 11. Gœdd. ad l. 188. de V. S.* & quos insequitur latè *Tr. d. th. 4. in fin. per l. 3. ff. de act. empt. l. 16. de peric. & comm. rei vend. l. 26. de don. inter vir. junctâ l. 35. §. 4. de contr. empt.* contra *Don. d. l. c. 19. Niell. de feud. q. th. 8. & Dd. comm.*

XXIII. Prædatione bellicâ [a] occupamus hostes, [b] eorumq; bona. [c]

(a) Bellum intellige *justum*, quoad justitiam *intrinsecam*, quæ cùm ex potestate belligerantium majestaticâ, tùm ex Rerump. diversitate venit derivanda, ut notum ex principiis Philosophiæ activæ. *vid. Arist. 1. Pol. 6. & seq.* Nam *externam*, quæ potissimùm consistit in causarum impulsivarum justitia, in hâc occupatione non requiri, *Cravetta cons. 912. num. 29. Vasqv. contr. p. I. c. 9. num. 19* vel inde patet, quod hostes quoque, quos populus Rom. justam habere belli causam vix unquam dixerit, jure tamen belli acquirere fatentur leges Romanæ. *l. 24. l. 5. §. 2. de capt. § 5. J. quib. mod. jus patr. pot.* idq; moribus receptum non sine ratione: cum periculosum sit, & nunquam ubivis certum de ista justi

justitia, ut dicit *Grot.* in absolutissimo, quem sæpiùs allegavimus tractatu *l. 3. c. 4. §. 4. add. c. 6 §. 1. 2. & c. 10. §. 3.*

(b) Horum occupatio specialiùs dici solet *captivitas*, maximè respectu personæ captæ: sicut captura magis respectu capientis; licet & *rerum* captivitatem dixerit *Treutl. d. th. 2.* de quâ tamen dubitat *Bach. ibid.* sed præter rem, cum & apud *Tacit. l. 1. Ann. 32. §. 4.* agros captivos reperias. Per *hostes* autem (qui sunt, quibus populus Rom. bellum indixit. *l. 116. de V. S.*) intelligimus cùm milites ipsos, tùm quascunq; adversæ Reip. partes, sive principales, ut Cives; sive minus-principales, ut incolas. *arg. l. 29. ad munic. junctâ l. 7. de incol.* Nec feminas excipies aut infantes vel senes; postquam has personas etiam interfici posse probat *Grot. d. c. 4. § 9.* à quo tamen rigore leges mitiorum populorum, Germaniæ cumprimis Reuterbest. *ann. 1570. art. 7.* Fusknechtsb. *1570. art. 57. & Daniæ* Dennem. Kriegsrüst. *art. 40.* meritò recedunt. Vid. pluribus *Magnificus, Nobiliss. Ampliss. & Consult. Dn. D. Johannes Thoma, JCtus & hactenus hic loci P. P. famigeratissimus; hodiè Illustr. Aulæ Saxo-Altenburg. Consiliarius Spectatissimus, Fautor, Promotor, & Præceptor quondam, omni devenerationis & observantiæ cultu singulariter colendus, in disput. de occupat. bell. num. III. th 10. & seqq.* Hostibus autem sic captis eorum conditio mutatur mutatione status: cum liber homo fit servus, *l. 24. de capt.* jure gentium (servitus enim est contra naturam; non obst. Philosopho *1. Polit. 3 & 4.* quem benè explicat *D. Thom. Comm. ibid. §. ult. J. de jure pers.*) quod cum servire maluit quàm occidi *§. 2. eod.* aut quod bello quæcunq; capta fiant capientium, quam rationem habet *Arist. d. Pol. 5 ubi latè de fundamentis hujus juris disputat*; ut in promptu sit servitutis origo, antiquorũ fabulis, quas *vid. in* Landr 3. *art. 42. &* Weichb. *art. 2.* multùm vexata. Hodiè tamẽ inter Christianos (secùs si belligeremus cum Turcis. *Herm.* Stam *de serv. pers. l. 1. t. 1. c. 4.*) servitute (quæ si credas *Bod. 1. Rep. 5. ann. MCC.* penitùs desiit) abolitâ, capti manent liberi & à belli ducibus vel gratis, vel dato lytro, vel permutatione dimittuntur. *Husan de homin. propr. c. 1.* non quod bella Christianorum habeantur pro Civilibus; nec quod in orbe Christiano unica tantùm sit majestas (quod ἀπορον

 sanè

sanè politicis sanioribus) : sed id placuisse videtur propter communis reverentiam Religionis, ut rectè notat prælaudatus *Grot. d. l. c. 7. § 9. in not.* Cæterùm meliùs fortean ageretur cum orbe Christiano, si adhuc hodiè justa & tolerabilis servitus esset in usu quod latè demonstrat *Gifan. ad Aristot. 1. Pol. 4. p. 75. & seqq. & Scip Gent. Comm. ad Epist. Pauli ad Philem. c 43.*

(c) Res hostiles censemus esse non quasvis in hostico deprehensas, sed eas tantùm, in quibus hostes habent dominium. Conf. *Grot. d. c. 6. §. 5. & 6* Potest tamen & ab his Majestas, si velit, certas res à promiscuâ hâc occupatione excipere. vid. Reutterb. *art. 69* Fußknechtb. *art. 53.* Inprimis autem hîc inter res distinguendum est, ut *immobiles* quidem publicentur, *l. 20. §. 1. de capt. mobiles* verò singulis capientibus acquirantur, *l. 5. §. fin. h. t.* Si scil. durante adhuc bello hostibusq; nondum devictis sint captæ: nam quæ devictis aut expulsis jam hostibus capiuntur, ipsius sunt Reipubl. *l. pen. ad L Jul. pecul* quæ verò ab hostibus virtute bellicâ recuperantur, eæ ad pristinos redeunt Dominos. *d. l. 20. l. 19 §. 1. eod.* Vid. hæc ad oculum demonstrantem *Magnific. & Nobil. Dn. Ordinarium d. Ex. 5. q. 5.* cui nihil addo, ne χρύσεα χαλκείων. Hodiè tamen agrorum occupatio solet esse rarior, cum illi subditis devictis non eripiantur ; territoria verò, oppida &c. unà cum incolis, ut olim, ita & nunc pertinent ad victricem Remp. Reuterb. *art. 96.* Dennem. Kriegsr. *a. 125.* Schwed. Kriegsr. *art. 86.* Res verò mobiles citra distinctionem fiunt capientium. Reut. *d. l.* Fusknechtb. *art. 62.* Notanter tamen dicit *Grot. d. c. n. 3.* jure Gentium recentiori inter Europæos populos esse introductum, ut talia censeantur capta, ubi per horas 24. fuerint in potestate hostium. Pluribus sis *vid. Bocer. tr. de jure bell. Obrech. d. de bello.*

XXIV. Accessio (a) est vel simplex vel mixta (b) Illa vel naturalis vel artificialis. (c)

(a) Hactenùs pertractatam *occupationem*, excipit *accessio*; per quam res alterius fit nostra, eò quod propter prævalentiam res nostra accedentem alienam ad se trahat *l. 23. §. 4. de R. V.* Hinc in omni accessione duæ spectantur res : altera jam acquisi-

ta, huic accessoria altera, quæ respectu illius dici potest adjunctum, quia sic cedit suo subjecto, per vulgatum illud Logicorum brocardicon.

(b) Ita ferè *Placentinus* & *Azo in summ.* hic duplicem fecêre accessionem: *discretam & continuam*; quarum utramq; subdivisêre in naturalem, artificialem & mixtam; an satis accuratè, jam non vacat inquirere.

(c) Nam rei nostræ prævalenti aliquid accedit vel solâ naturæ operatione, vel facto s. artificio hominis. *arg.* §. *19. & 25. de R. D. Vultej. Jur. Rom. l. 1. c. 70.*

XXV. Ad naturalem pertinet: Fœtus animalium (a) Alluvio (b) Insula (c) Alveus (d)

(a) Quicquid enim nascitur ex nostris animalibus, nostrum est. §. *19. d. t.* etiam *rationabilibus* (potiùs enim svavis, quàm verus est *Cardan. l. 2. de subtilit.* negans hominem esse animal) ut ex ancillis nostris; ita ut partus sequatur ventrem, etiam *naturaliter*, (licet id neget *Grot.* eo casu, ubi probabiliter constet de patre *l. 2. c. 5. §. 29. ibiq; in Not.* quod repetit *d. l. c. 8. §. 18.*) hôc tamen discrimine, quod fœtus animalium sit in fructu; partus ancillæ non item: quia absurdum visum fuit, hominem esse in fructu; cujus gratiâ natura produxit cum omnes rerum fructus §. *38. d. t.* tùm res ipsas, ut rectè placet Stoicis, quos refert *Cic. 1. offic. & Aristoteli. 1. Pol. 5.* quorum sententia si per naturam intelligas *naturam naturantem* (non naturatam) examussim correspondebit sacris literis *Ps. 8, 6. & alibi.* Quamvis hæc data ratio mirificè torqueatur ab *Ant. Fabr. in rationab. ad l. 11. §. 2. de publ. in rem act.* & pro nō concludente ferè habeatur à *Zoanet. de dupl. venat. n. 13.* cujus tamen concludentiam benè ostendit *Alph. à Caranza tr. de part. nat. & leg. in pr. num. 21.*

(b) *Alluvio* est incrementum latens, quo naturali aquæ vi nostræ terræ insensibiliter (quo differt à vi fluminis §. *21. eod.*) quid accedit. §. *20. d. t.* Quæ tamen acquisitio locum habet in fluminibus tantùm *l. 12 h. t. &* ita demum si agri fuerint arcifinii *l. 16. eod.* non si limitati, aut mensurâ comprehensi (hæc enim tria agrorum genera fuisse, docet post alios *Grot. d. l. c. 3. §. 16. & c. 8.*

§. 12.) *l. 16. eod.* Hodiè tamen ejusmodi assignatio, de qua in *d. l. 16.* agitur, non obtinet: ideò in omnibus agris locum esse alluvioni docet *Gyph. in d. l. Buchn. diß. de jure aq. th 90.* De jure Saxon. idem alluvionis jus statuitur *l. 2.* Landr. *art. 56. vers.* was das Wasser. *& gl. l. 2. art. 29. vers.* wenn eines andern.

(c) *Insula* nascitur vel in *flumine* vel in *mari*. *Priori* modo nata & quidem si in medio fluminis, eorum est, qui ab utraque parte vicina habent prædia; Si verò alteri parti propior, ejus erit, ad cujus prædium accedit propiùs §. *22. eod.* scil. ab initio: licet posteà per alluvionem alterius ripæ fuerit facta propior *l. 56. h. Bapt. Aymus tr. de jur. alluv. 3. c. 3. n. 9. &* tam quoad usum quàm proprietatem. *Arum Ex. 4. th. 14. Niell. d. d. 8. th. 11.* Exceptâ ejus extremitate, quæ ripæ adinstar est & propterea usu publica. *arg. l. 30 §. 1. h. t.* quod etiam Labeonem in *l. pen. §. fin. eod.* voluisse puto cum *Magnif. & Nobil. Dn Ordinario praeland. Ex 5. q. 7.* Idem quoq; expressis ferè verbis de jure Sax. statuitur *in* Landr *l. 2. a. 56. vers.* welcher werder. Hodiè tamen insulam fluviaticam Regalibus annumerari ex præjudicio Cameræ Imperiali attestatur *Sixtin. de Regal. l. 2. c. 3. num. 29. & Forst. d. tr. c. 9. num. 73.* ex Meurero, & Heigio refert, insulas in Rheno natas Palatinum Electorem fecisse suas. *Add. Noë Meurer* von Wasserrecht *p. l. n. 9* & latius hoc exponens *Gryphiand. tr. de Insul. cap. 11. & seqq.* Unde patet, antiqui juris ambages circa insularum acquisitionem jam esse eversas. *Posteriori* modo natâ, scil. insulâ in mari (quod rarò accidit) ea *fit occupantis*, cum mare sit in nullius bonis. §. *1. d. t.* jam autem aliter de parte quàm de toto non judicamus. *l. 76. de R. V* quod tamen hodiè demum puto verum, si insula nasceretur in parte Oceani nondum occupatâ; secùs si in maribus internis. *Jung. sup. th. 12 B.*

(d) *Alveus* vetus & qs. naturalis à flumine relictus, accrescit prope ripam prædia possidentibus, & quidem pro modo latitudinis cujusq; prædi i. §. *23. d. t. l. 30 §. 3. h. Mandel cons. 81. Don. Enuncl. 4. Comm. 28.* quod si verò flumen etiam ad priorem revertat alveum, novus ille alveus jure stricto cedit prædiis vicinis *d. §.* licet æquitas svadeat restitutionem antiquis Dominis,

quam

quam usu observandam (si fortean casus eveniat) censet *Schulz. in Syn. Inst. h.* nihilominus tamen contrarium fuit decisum Lipsiæ referente *Dn. Carpz. p. III. const. 31. def. 14.* Nec discrepat hoc in passu jus Saxon. *d. l. 2.* Landr. *a. 56. sub. fin.* Moribus tamen hodiernis *alveus* à flumine destitutus bonis annumeratur fiscalibus, tradente *Gryph. d. tr. de Inf. c. 11. n. 43.*

XXVI. Artificialis est: Adjunctio [a] Specificatio [b] Confusio [c] Commixtio. [d]

(a) *Adjunctio* est, quando duæ res ita applicantur operâ hominis ut cohæreant, discretâ tamen manente substantiâ. *Surb. d. §. 41.* Propter quam adjunctionem res accedens ejus fit, cujus est res principalis f. illa cui accedit. Hinc igitur (1) si quis *ædificet* in solo sive suo ex materiâ alienâ; sive alieno ex suâ, meritò Dominus soli efficitur etiam Dominus istius ædificii per *d. §. 30 & 31. d. t. ibiq; Gilken. n. 8. & seqq.* rationem addit *l. 7. §. 10. h. l. 5. C. de ædif. priv. l. 23. §. 3. de R. V. cum simil.* Intelligitur autem ædificium propriè sic dictum: aliàs si mobile quoddam quis ædificârit v. c. molam alatam (Wind-Mühle) nullum in eo jus habebit Dominus soli. *l. 60. h.* Plura de hoc acquirendi modo *vid. ap. Nobil. & Ampl. Dn. D. Str. diss. de ædif. priv. th. 19. & seqq.* Eâdem ratione (2) *purpura* etiam preciosissima accessionis vice *cedit vestimento*, cui est intexta. *§. 27. d. t.* (secùs tamen si simpliciter attexta, ut notanter habet *Wes. ad h.* licet id commentitium suo more dicat *Bach. ad eund. § num. 5.*) (3) *literæ* quamvis aureæ *cedunt chartæ. §. 34. eod.* Sed *num quoq; hodiè? Negativam* tenet Schneid. aliiq; cum antiquis Glossat. *Azone, Accursio*; quam tamen meritò improbat *Heig. h. n. 5. & seqq.* cum nihil hîc mûtatum reperiatur; licet inspectâ veritate praxeos hodiernæ magis videatur obtinere Neg. opinio propter præstantiam Scripturæ. *vid. Harpprecht. ad §. 33. Inst. d. R. D. n. ult.* (4) *tabulæ cedit pictura. §. 35. eod.* Cui tamen è diametro obstat *l. 23. §. 3. de R. V.* adeò ut etiam *Bach.* licet aliàs ingeniosissimus, eos nimis abuti chartâ & operâ dicat, qui

hæc

hæc adverſis frontibus pugnantia conantur conciliare *add §.n.1.* Non tamen nihil reſpondet *Pac. cent. 3. enant. q. 43* cujus explicationem, licet duram aliàs, accipiendam potiùs quam expreſſam antinomiam ſtatuendam cenſet *Ludw. d. d. th. 7 f.* Vid. adhuc VII. conciliationes apud *Magn. & Nob. Dn. Ordinar d. Ex.q.11. in Ajo.* Interim textui Inſtitutionum, ut juri magis recentiori, eſſe ſtandum uſus & ratio ſvadet; licet & hodiè in praxi contrarium *ex d. l.23* ferè obtineat. *Dd. comm. ad h* §.

(b) *Specificatio* eſt in alienam rem novæ ſpeciei introductio. *Sutb. d. §. 51.* quæ ſi fit ex materia *tota aliena*; ſpecies illa vel eſt *reſolubilis*, i.e. ad priorem materiam poteſt reduci, & ſic valet Caſſianorum ſententia, rem ſpecificatam pertinere ad Dominum materiæ; vel *non eſt reſolubilis*, & tunc obtinuêre Proculiani, ſpecificatorem eſſe Dominum rei ſpecificatæ. §. 25. *d. t.* Si tamen materia eſt *communis*, indiſtinctè ſpecies pertinet ad ſpecificantem, quia is & operam & partem de ſuo præſtitit. *d.* §. *verſ. dubitandum, ubi Bachov. & Borcholt. numero 2.* fruſtrà poſt *Hottomann.* diſſentiente F*abr. d. 14. theſ.* 4. Licet re abſolutè conſideratâ in utroque caſu dicendum foret, ſpeciem ita confectam debere eſſe communem utrique, uti etiam ex jure naturæ hanc rem determinat *Grot. d. cap 8. num. 19.* quia tamen ejusmodi communio haud commodè poteſt ſubſiſtere, placuit Juſtiniano hanc mediam ſequi ſententiam, ad exemplum Stoicorum, quos veteres noſtri JCti magni æſtimavêre, latè probat *Emund. Merill. 1. obſ 8. & ſeqq. Cujac. 26. Obs. 40. & in Recitat. Solenn. ad l. 1. de. J. & J.*

(c) *Confuſio* eſt, quando res actu vel potentiâ liquidæ extremis continuatis inter ſe ſunt conjunctæ ut novum aliud corpus efforment. Hæ res ſi ſunt inſeparabiles, corpus ex iis conflatum proportionabiliter eſt commune; nec intereſt, an voluntate Dominorum, an caſu fortuito facta ſit confuſio. §. *27. eod. 7.* §. *8. & 9. h.* (minimè enim ferendus H*ottom. h.* qui ex *Theoph.* negationem *d.* § accudit. *Ludw. d. d. th. 9. c.*) niſi res diverſi generis fortuitò confundantur, quæ facilè per artem chymicam aut alchymiſticam poſſent ſeparari; quo caſu res quæq; reddenda ſuo Domino *d. l. 7. Bach. ad d.* §. *Alciat. 5. parerg. 11.*

(d) *Com-*

(d) *Commixtio* est, quando corpora arida ita conjunguntur, ut constituant acervum. Et h. m. voluntate Dominorum factus acervus, est communis; non autem si casu vel unius tantùm voluntate: quia quodlibet granum in sua substantiâ durat: unde is qui est in possessione illius acervi vel eum retinere mavult, alteri Domino ratione quantitatis & qualitatis sui frumenti (quod æstimet judex) satisfactionem præstabit. *§. 29. eod. l. 4. d. t. Don. En. 4. comm. 22.*

XXVII. Ad mixtam referimus implantationem (a) Sationem (b) & Fructuum perceptiònem. (c)

(a) Sive quis plantam suam in alieno; sive alienam in suo posuerit solo, ea semper, si modò radices egerit, cedit solo. §. 32. *de R. D. l. 7. §. 13. h. t.* Non obstat *l. ult. pr. quod vi aut clam.*; *nec l. 6. §. 2. arb. furt. cæs.* Hisce consequens est arbor in confinio posita, circa quam quid obtineat; pleniùs distingvit *Schneid. ad h. n. 3. & Harpr. ib. n. 6. & seqq.* quo lectorem angustæ nostræ pagellæ remittunt. De jure tamen Sax. rami ex arbore vicini in meum fundum dependentes, mei sunt: ita ut mihi eos succidere vel fructus ex illis colligere liceat. Weichb. *art. 125. & seq.* Landr. *2. art. 52. junct. ib. gl.*

(b) Ubi idem observatur: sive enim quis frumentum suum in alienum; sive alienum in suum severit fundum, illud semper solo cedit. *§. 31. d. t. l. 9. pr. h. t.*

(c) Quæstio de *fructibus* est duplex: altera de b. f. altera de m. f. possessore. Possessor b. f. regulariter percipiendo omnes omninò fructus facit suos *& naturales & industriales, tàm consumptos quàm extantes*, per *text. gener. l. 43. h. t. §. 36. de R. D. l. 25. pr. & §. 1. l. 1. de usur. & §. 2. I. de off. jud.* Quod tamen verum volumus saltem *in thesi*; cum enim dominium habeat revocabile b. f. possessor, fallit in *hypothesi*. Inde casu considerato, ubi Dominus rem evincit, *consumptos* lucratur quidem *irrevocabiliter. d. §. 36.* at *extantes* non ita, sed conventus cum re, unde percepti sunt, tenetur restituere. *l. 22. C. de R. V.* non modò *in-*

dustriales sed & *naturales. l. 48. h. t.* (nisi triennio eos usuceperit *arg. pr. J. de usuc.*) Nec est, quod industriales dicantur pleno jure. *l. 28. pr. de usur* & quidem statim. *l. 48. §. 6. de furt.* acquiri. Opposité enim hoc intelligendum est ad partum, quod non necesse sit fructus, uti hunc, usucapi. *d. l. 4. §. 19. de usucap & l. 48. de furt.* Unde haud est absonum, perceptione acquiri fructus, & tamen eos restitui: cum aliud sit *acquirere*, aliud *lucrari*. Cujus distinctionis exempla suppeditat nobis L. Commissoria in dote, in addictione in diem. *Vid. Dn. Frantzk. Ex. Just 4. q. 8.* Nec refert, an b. f. possessor sit factus locupletior, an non: (licet aliud de jure *natura* obtineat, ut refert *Grot. d l. 2. c. 2. §. 2 & seqq* ubi insimul duas habet regulas, quibus rectè, *ut ait*, intellectis haud est difficilis responsio ad eas quæstiones, quæ à JCtis & Theologis internum animi tribunal instruentibus, solent proponi) quia nulla pro consumptis, etiam iis, ex quibus quis locupletior factus est, datur actio. Non rei vindicatio; quia non exstant: non condictio, quia consumendo b. f. possessor nec contraxit, nec deliquit: non etiam officium judicis, cum illud actione principali remotâ, cesset. *Don. 4. Comm. 25.* unde & de iis planè agi non potest §. 35. *J. de R. D.* nec ulla eorum in sententia ratio habetur §. 2. *J. de off. jud.* Necessariò igitur b. f. possessor eos lucrabitur. *l. 4. §. 2. fin. reg. l. 40. h. t.* Ubi tamen differentia occurrit inter judicium *Universale* & *singulare l. 25. §. 11. de petit. hered. arg. l. 21. de her vel. act. vend.* Cujus differentiæ rationem habet *Dn. Frantzk. d. Ex q. 9. n. 5. Dn. Riem. dec. 4. q. 4. in fin.* Dissent. Dd. multifariã. *Alii* putant b. f. possessorem teneri ad restitutionem consumptorum naturalium, ex quibus factus est locupletior; ut vult cum *Sutb. d. 4. §. 57 Ignat. Hanniel. comm. ad l. 48. h. t n. 16. 17. & seqq.* *Alii* ad restitutionem consumptorũ, si factus est locupletior, teneri indistinctè docent; ut sentit cum *H. Pist l. 4. q. 25. n. 13. novissimè Dn. Carpz. jur. for. p. III. c. 33. d. 28. n. 20. & seqq.* *Alii* aliter, quorum catalogum fusiùs jam non attexo: mittam id, quod est ἀπροσδιόνυσον. Nostra tamen assertio & textibus & rationi juris Civilis magis convenire videtur; licet sententia opposita communior habeatur, multis etiam æquior visa, quod post evictionem b. f. p. debeat restituere quodcunq; est veri domini. Hujus autem & hoc est, quod

à pos-

à possessore ita consumptum; ipse enim lucrum haberet, dominus damnum. Videtur itaque hoc esse βέλτιον τιν© δικαίȣ, *arg. 5. Eth. 14. Vid. Habn. ad Wesenbec. de R. V. num. 7* ibique quos allegat *Covarr. in c. peccatum de R. J. in 6. Johann. de Lugot. I. d. 17. sect. 3. n. 39. 41. 42. in fin.* De m. f. possessore, expediti est juris, ipsum non modò *perceptos* sive extantes sive consumptos, sed & *percipiendos* teneri restituere, per *l. 33. b. l. 22. C. de R. V. d. §. 2. de Off. Jud. l. 3. C. de cond. ex leg. l. 4. §. 2. fin. reg. l. 4. C. de crim. expi. ber.* Adi sis de hisce latiss. disserentem *Magn. Dn. Frantzk. Comm. tit. de R. V. num. 39. & mult. seqq. & Ex. 4. q. 7. & aliq. seqq. nova edit. Cop. de fruct. l. 2. t. 4. c. 1. 2. & seqq.* quorum scrinia, ne luci solem afferre videar, compilando hîc non exponam.

XXVIII. Forma Dominii essentialis est proprietas.

Forma secundum *Wesenbec. π. b. n. 11.* consistit in (1.) *acquisitione*; quæ fit plerumque animo & corpore simul. *arg. l. 3. §. 1. & 3. de acquir. poss* licet interdum jus Civile solo animo operetur. *l. 1. §. pen. d. t.* (2.) *retentione*, quæ est ipse modus habendæ perfruendæque rei; qui modus adeò favorabilis, ut & ob conservationem bonorum invasorem certis concurrentibus requisitis impunè liceat occidere. *Damhoud. in pract. crimin. c. 76. per tot.* Licet perfectionis opus esse, se non defendere, putent *D. Thom. de regim. Princ. q. 6. Dom. de Soto l. 5. de J. & J. q. 1. a. 8. Covarr. de matr. p. 2 §. 12. num. 33.* (3.) *probatione*, quæ cum sit difficilima, ideò JCtus *Cajus in l. 24. de R. V.* tradit consilium. Quî autem fiat probatio, prolixe tractant *Joseph. Mascard. de probat. vol. 1. concl. 535. -- 551. Gilbausen. in arb. jud. p. I. de probat. c. 6. §. 100. -- 202. Cothman. cons. 42. n. 32. & seq. cum cæteris, quos allegat catervatim Forst. d. tr. c. 9. sub fin.* Sed cum Dominium consideratur ut *jam acquisitum* non ut *acquirendum*, seu, ut est in esse non in fieri; ideoque rectiùs ejus formam diximus esse *proprietatem*, utpote quâ specie distat à reliquis juribus in re; quod ne ultra septa transilire videar, justò longiùs hîc

hic non explico. *Jung. Dn. Habn. d. diss. de jur. rer. thes. 36. & 39.*

XXIX. Agmen Thesium nostrarum claudant Finis (a) & Effectus. (b)

(a) *Finis* dominii *intermedius* est, ut constitutâ rerum proprietate scaturigines litium & contentionum obstruantur. *Wes. d. n. 11.* Communio enim parit discordias. *l. 77. §. 20. de leg. 2. l. 2. C. quando & quibus quarta pars. cum simil.* aliaque incommoda, ut hoc latè demonstrat Philosophus 2. *Pol. 2. & seqq.* benè defensus à *Thom. II. 2. q. 66. n. 2.* quod rectè disputet contra Platonem, qui ex sententia Socratis communionem bonorum (& quod gravius etiam uxorum) nititur stabilire *in libb. de Repub. & de LL. pass. Add. Bodin. l. de Rep. 2. & Gilken. tr. de Usuc. c. 1. nu. 30. cum seq. ubi eleganter tractat, quod dominiorum distinctio Reip. sit frugifera. Ultimus* verò finis est commodum rei acquisitæ: In hoc enim demum appetitus noster determinatur; & hinc est, quod adeò proni naturâ sint homines ad res proprias sibi habendas, singularemque inde percipiant voluptatem, quæ voluptas, ut concinnè dicit *Mich. Piccardus*, tacita veluti naturæ vox est, proprietatemque exposcit.

(b) *Effectus* potissimum est *duplex*: quorum *primus* consistit in liberrimâ rei *dispositione* (quæ vel laxior vel restrictior, prout Dominium est tale. *vid sup. thes. 4. C.*) quum unusquisque rei suæ moderator & arbiter. *l. 21. C mandat.* & justum sit unicuique sua committere; prout habent Arcadius & Honorius Impp. *in l. 9. C. de jud. & calic.* unde etiam nemo invitus rem suam tenetur vendere; etiamsi justum offeratur precium. *l. 70. de R. V. l. 9. rer. amot.* neque ab ipso Principe ad hoc potest cogi. *l. 11. l. 14. C. de contr. emt.* (certis tamen casibus exceptis. *Tilem. p. I. disp. n. 24. thes. 5.*) licet *Frider. Pruckmann. tr. de Reg. c. 4. eff. 5. num. 15.* nimis acriter pugnare videatur pro absolutâ Principis potestate stabilienda circa hanc nostram materiam; cui tamen justè indixit bellum *Harpr. ad pr. I. de R. D. à n. 94.—153.* ubi ejus arma, quæ non sunt catapultæ, benè lustravit. *Alter* Dominii effectus est *rei vindicatio*; competit enim Domino amissâ rei possessione actio

ctio in rem. *l. 9 d R. V. l. 25. de obl. & act.* & in personam, v. g. furti. *l. 17. de furt. l. 3 §. 3. ad exhib.* Nihil autem interest, sive ante litem contestatam dominium fuerit acquisitum; sive post eam contestatam demum acquiratur, modò tempore sententiæ ferendæ penes petitorem sit, *arg. l. 27. §. 1. de R. V. c. 3. de sent. & re jud. in 6. vid. Magn. Dn. Frantzk. Comm. ff. t. de R. V. n. 13. & seq.* Plures quidē effectus & in universum VIII. recenset *Forst. d. tr. c. 11.* Sed qui partim effectus planè non sunt, partim hisce generalibus subordinantur, unde iis diutiùs immorari non placet; ne πίναξ hic in peculiare excrescat opusculum, præsertim cum manu serendum, non toto thylaco. Ergò stet littore puppis. Tu si expectâsti, Lector benivole, εὐθετον πίνακα, spes decollavit, vix enim ambulâsti ἐν δειλινῷ περιπάτῳ. Ut tamen nil desit, amorem adferas quæso.

SUPERPONDIA.

AN *jus publicum cum privato sit conjungendum?* *Aff.* cum *Limn.* qui monet, ne Studiosi juris maneant nudi Legistæ; quos mirum quantum salsè ridet cum Trojano Boccalini in *præfat. tom. I. de J. Publ.* De jure Publico.

Num rectè argumentemur à forma Reip. veteris Rom. ad Statum hodiernum? *Neg.* cum *Lud.* von Hörnig/ *in nov. tract. de Regal. post. jur. cap. 2. p. 10.* ubi dicit hoc facientes lanam vellere ab asino.

Definitio justitiæ nostri Imp. planè est eadem cum Aristotelis 5. Eth. 1. nisi quod actus ponatur pro habitu, qui per actum specificatur. *Dom. de Sot. de J. & J. l. 3. q. 2. a. 1.* Ex jure Privato Institutionum.

Res incorporales non sunt quædam intelligentiæ, quas Platonici dixêre Ideas, ut vult *Baro; nec sunt Entia rationis pura*, ut putat *VVesenbec.* contra quem rectè disputat *Bachov. Comm. Inst. ad* §. 2 *de reb. corp. nisi*, quod Entia rationis pura & notiones secundæ ipsi sint ἰσοδυναμοῦντα, quod falsum demonstrat Cl. Dn. Stahl. in quæst. Log. VI. qui tractatus jam hæret sub manib. Typographi.

DIGESTORUM. *Tutelam Paulus sequutus Servium* (quem à peritiâ Dialecticâ laudat *Cic. in Br. & alibi*) *omninò accuratè definit.* Diss. Dd. variè.

An Spurii sint infames? Aff. egregiè defensitat *Arnis. 2. de Republ. 2. s. 13. Neg. Cardinalis Gabr. Palæotus tr. de noth. & spur. c. 55. & seqq.* ubi pro spuriis ita disputat, ut propriam agere causam facilè videatur. *Nos* distinctione rem expediemus.

CODICIS. *Num ex l. 1. de summ. Trinit. possit probari, D. Petrum Apostolum Romæ fuisse?*

Nihil obstat l. 3. de crim. sacr. quin in Academiis jus publicum tractetur. ut rectè docet *Besold de Jurisd. Imp. Rom. c. 1. Dn. Fibig. in Elect. jur. publ. semidec. 1. q. 44.*

NOVELLARUM. *Usucapio haud est impium præsidium.* Non obst. *Nov. 9.*

An ex aliâ causâ in Nov. 115. haud expressâ possit fieri exheredatio, maximè controvertitur inter Dd.

Nos

Nos *Aff. cum Magnif. Dn. D.* Ungepaur/ *Ex. Inst. 8. q. 9. in Ajo.*

Propter osculum uxori Domini libatum feudo privari vasallum, tradunt *comm. FF. in c. un. quib. mod. am. feud.* Ego tanti pœnitere non emerem. FEUDORÛ.

An minor Curatorem non habens possit sine decreto feudum alteri concedere? Neg. cum Nobil. *Dn.* D. Struven *Ex. feud. 5. th. 4.*

Benedictio Sacerdotalis non est de essentia matrimonii. CANONICO.

Disputant CC. *utrum qui clam peccat & in occulto, minùs peccet quàm qui palam & in propatulo?* Nos *dist. cum D. Thom. IIa. IIæ q. 66. a. 3.*

An hoc jure patria potestas sit sublata? Neg. *cum Magnif. Dn. D. Richtero tr. nov. de testam. p. 44. n. 81. & 162. n. 57.* SAXONICO.

Jure hoc tàm arrogatio quàm adoptio solâ Magistratûs municipalis autoritate fieri potest.

Quod *omne possessorium cum petitorio possit cumullari, Cyn. in l. 13. C. de R. V.* dicit: verum esse sicut Evangelium; sed *Bart. ad d. l.* falsum esse ait, sicut Judam Ischarioten. *Uterque nimis superstitiosè.* Ex Dd.

Ingens est dissidium inter JCtos aliosq; Eruditos: *an Sagæ statô tempore in monte Pructero appareant realiter, an intentionaliter?*

Tantum.

Præstantiß. atq; Eruditiß. Dn. Respondenti,
Fautori & amico meo pl. dilecto.

UT multa acquiras, nec non quæsita retentes,
Et pugnæ referas præmia larga, precor.

PRÆSES.

ANnos penè duos est, quod mihi sedulus aures
Adfueris, versus, res magis ipsa probat.

Eximio Dn. Autori
grat.
JOHANN-VOLK. Bechman/
J.U.D.

Sonnet.

DEr Coer Bilde-Mann pflag embsig zu ergetzen
Sich in der Mahlerey. Kein Tageslicht verschwand
Da nicht hätt' einen strich die kunst-erfahrne Hand
Gemachet mit bedacht. Dann ließ die Bilder setzen
Er öffentlich heraus/das selbe mochte schätzen
Ein ieder/aber er stund hinder seiner Wand/
Hört' aller Vrtheil an/und so wurd ihm bekand
Wie ferner seinen Sinn er möcht in endern wetzen.
Dem ahmet nach Herr Schnüer. Es sind vorbey drey
In dem er hat gestellt zwey Fleisses-Bilder dar. (Jahr
Die Oder-Stadt Stetin muß ohne Neid dich loben
Dich und dein erstes Bild/ das andre stellestu
Am Saalen-Strande dar/kommt eines noch darzu
So wird dein tieffer Sinn weit besser seyn erhoben.

Welches seinem treu-erkanten Freunde und
hochwerthen Gönner zu Ehren
auffgesetzt
M. JOHANN. Frantz/
von Zittau aus Ober-Lausitz.

FINIS.